

הרב אריה שטרן שליט"א

מאמר לפרשת תרומה

קיימת זיקה פנימית בין השבת והמקדש, בין היום המקודש ובין המקום המקודש. דבר זה מודגש בפרשת קדושים (ויקרא יט', ל') "את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו אני ה'".

ובגמ' במס' יבמות (ו'). "לכדתניא יכול יתירא אדם ממקדש, ת"ל- את שבתותי תשמורו ואת מקדשי תיראו - נאמרה שמירה בשבת ונאמרה מורא במקדש, מה שמירה האמורה בשבת לא משבת אתה מתיירא אלא ממי שהזהיר על השבת, אף מורא האמורה במקדש, לא ממקדש אתה מתיירא אלא ממי שהזהיר על המקדש". מדוע יש הו"א לגבי המקדש שיתיראו ממנו, ואילו לגבי שבת הדבר הוא פשוט שמתיראים ממי שהזהיר על השבת? בשבת - הקדושה קבועה וקיימת, ללא כל התערבות של האדם. קדושת השבת נקבעה בסיום בריאת העולם - "ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו" (בראשית ב', ג'), ומאז לנצח קיימת הקדושה ביום השבת. אבל את המקדש בונים בני אדם. אנחנו נצטוו לעשות מקדש "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה', ח'). ומשום כך עלולה להיות טעות במחשבתם של ישראל, שיש שתי צורות של קדושה - הקדושה שנוצרת בשמים והקדושה שנוצרת בארץ. הקדושה הראשונה היא יצירה א-לוקית והקדושה האחרת היא יצירה אנושית. ועל כך באה הגמ' ומלמדת שאין להבדיל בין קדושת השבת לבין קדושת המקדש. לעולם אין קדושה אלא מכח היצירה האלוקית בלבד. רק הקב"ה הוא קדוש והוא מקור כל הקדושות.

"קדוש קדוש קדוש ה' " (ישעיה ו', ג') - הוא קדוש ואין בלתו.

בודאי שיש קדושה במשכן ובמקדש שבני ישראל בנו, אך קדושה זו נובעת מכך שבני ישראל עשו במדויק כאשר צוה ה' את משה, ומתוך כך זכו להשראת שכינה, וזה הדבר שיצר את הקדושה. בני האדם מכינים את הכלים, ואז חלה עליהם הקדושה השמימית. כשעם ישראל חטאו בעשיית העגל, היתה להם בעיה בהבנת היסוד הזה. האם בני אדם יכולים ליצור יצירה אלוהית ולומר "אלה אלוהיך" (שמות לב', ד')? ומשה רבינו חש שיש כאן בעיה יסודית, ולכן הוא שבר את הלוחות כדי ללמדם, שאם חושבים לנתק את התורה ממקורה הא-לוהי אין לתורה שום קדושה וניתן לשברה. רק מפני שהתורה ניתנה לנו מן השמים יש בתורה קדושה, ורק במעשים אשר מקורם בציווי האלוקי ניתן לחוש קדושה ולברך "אשר קדשנו במצוותיו".

"ונשגב ה' לבדו ביום ההוא" (ישעיהו ב', יא'). לעתיד לבוא יכירו וידעו כל יושבי תבל שה' לבדו הוא הקב"ה והוא מקור כל הקדושות, וככל שנרבה לקיים במסירות ובנאמנות את מצוותיו כך נזכה לריבוי של קדושה הנובעת ממקור הקדושה האמיתי.